

Innspill til arbeidet med stortingsmelding for langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser

Fra Norwegian Offshore Wind Cluster, på vegne av våre 220 medlemmer.

Norwegian Offshore Wind Cluster er positive til at det nå utarbeides en langsiktig plan for verdiskaping basert på norske energiresurser. Forutsigbarhet er sentralt for å skape muligheter for et antall aktører i hele verdikjeden, og vil slik tilrettelegge for nye industrier i havrommet, og nye norske eksportarbeidsplasser. Tilpassede rammevilkår vil være avgjørende for å etablere en slik ny industri i Norge.

Klyngen er opptatt av at et bredest mulig spekter av aktører skal få ta del i det nye industrieventyret og grønne verdiskapingspotensialet havvind representerer. Dette kan regjeringen legge til rette for ved å muliggjøre et antall prosjekt per område, hvor man også tilstreber prosjekt av ulik størrelse. Slik vil man både kunne fremme teknologiutvikling, men også storskala kostnadsreduksjoner. Vi mener det må gjøres en oppdatering av de utpekte havvindområdene fra NVEs strategiske konsekvensutredning fra 2012. Gjennomgangen må hensynta at flytende havvind nå er i ferd med å bli en kommersielt moden teknologi, som gir muligheter for nye havvindområder uavhengig av vanddyb.

Vi vil, som regjeringen, at flytende havvind skal bli konkurransedyktig så snart som mulig. Kostnader vil bli redusert gjennom skala og volum. Derfor mener vi regjeringen må sette konkrete mål om installert kapasitet i årene frem mot 2050. Skal Norge ta en posisjon innen flytende havvind, er tidsaspektet en viktig faktor. For å sikre tilstrekkelig fremdrift ber vi regjeringen ta stilling til rolleavklaringer tidlig, blant annet hvem som skal være ansvarlig for nettanlegg og substasjon offshore.

Ved bygging av prosjekter hvor hovedformålet er eksport av elektrisitet til andre land, må Statnett sin rolle avklares. Med et antall prosjekt allerede utbygd i Nordsjøen, og store ambisjoner fra andre land, vil det her være en betydelig konkurranse. Regjeringen bør bidra til å skape økte muligheter for norske utviklere av havvindparker ved aktivt å legge til rette for eksport av elektrisitet til Europa. Strøm fra havvind kan bli den viktigste kilden til ren hydrogenproduksjon, både for Norge og et internasjonalt marked.

Det må også legges til rette for forutsigbarhet med hensyn til planlegging og tilknytning av havvindparker til det norske nettet, for eksempel ved at det innføres et prioriteringssystem med tilknytningsdato som netteier er forpliktet til å overholde.

Kostnaden for strømproduksjon fra havvind har de senere år falt dramatisk, ledet av bunnfaste prosjekt. Man forventer en tilsvarende kostnadsreduksjon for flytende havvind, og her ligger kanskje den største muligheten for Norge. En etablering av et hjemmemarked for flytende havvind nå, vil kunne sikre at norske bedrifter kan ta en sterk posisjon i et globalt marked med konkurransedyktig eksportprodukter. Vi har opplevd et økt antall forespørsler fra utenlandske aktører etter åpningen av Utsira Nord og Sørlege Nordsjø II, som ønsker å etablere samarbeidskonstellasjoner med våre medlemsbedrifter. Dette har stor verdi med tanke på et internasjonalt marked og norsk eksport.

Etablering av ny havvindindustri må gjøres i dialog med andre interessenter i havrommet. Norge har en lang maritim tradisjon, bygget på næringer som fiskeri, skipsfart, olje og gass. Kunnskapen vi har tilegnet oss fra disse næringene er relevant for utvikling av nye næringer i havrommet. Norge har en tradisjon for et godt samspill mellom industri, fag- og høyere

utdanning, forskning og innovasjon som vil gi norsk havvindindustri vesentlige fordeler. Vi mener regjeringen må øremerke ressurser på tvers av hele virkemiddelapparatet til havvindrelatert FoU.

Marin Energi Testsenter er en viktig del av klyngen, gjennom å være en arena for testing av flytende teknologi. Gjennom testprosjektene får man sikret tidlig norsk innhold i en rekke ulike teknologier, samt etablert relasjoner mellom norsk leverandørindustri og utenlandske havvindaktører. Testsenteret trenger areal for å demonstrere enkeltturbiner og prekommersielle prosjekt. Per dags dato har testsenteret én turbin i drift og tre signerte testprosjekt. Utover de signerte prosjektene er testsenteret i dialog med i overkant av 10 internasjonale aktører som ønsker å etablere nye prosjekt. For at testsenteret skal imøtekomme disse forespørslene må regjeringen sørge for at det gis nye konsesjoner.

Norwegian Offshore Wind Cluster mener at regjeringen må:

- Sette et mål om antall installerte GW havvind innen 2030, 2040 og 2050. Vårt forslag er henholdsvis 5, 20 og 50 GW.
- Etablere et sett rammevilkår som muliggjør utbygging av havvind i Norge.
- Oppdatere oversikten over områder egnet for havvind som ble identifisert i strategisk konsekvensutredning utarbeidet av NVE i 2012, og identifisere nye områder basert på forventet fremtidig kraftbehov, oppdatert kunnskap om teknisk-økonomisk egnethet og konsekvensanalyser, og uavhengig av havdyp. God arealplanlegging er viktig for å ivareta ulike aktørers interesser i havrommet.
- Legge til rette for et bredt aktørmangfold i alle deler av verdikjeden, gjennom tildeling av rettigheter til flere uavhengige prosjekter innenfor ett område.
  - For Utsira Nord legge til grunn 4 prosjekt på minst 500 MW/prosjekt.
  - Sørlege Nordsjø II er godt egnet til flere større prosjekter av industriell skala.
- Gjennom europeisk samarbeid, arbeide for eksport av elektrisitet fra norske havvindprosjekter til utlandet, nærliggende havvindparker i andre lands sektorer og et eventuelt fremtidig nordsjønett.
- Sikre en effektiv konsesjonsprosess som raskt posisjonerer Norge i en internasjonal konkurranse, og som samtidig gir nødvendig fleksibilitet med hensyn til justeringer og endringer underveis i prosjektene.
- Sørge for at det ikke settes særnorske krav i standarder og regelverk basert på erfaringer fra olje og gass, for å sikre at norske leverandører blir konkurransedyktige også i det internasjonale markedet.
- Øremerke virkemidler til forskning og utvikling innen havvind for å etablere et høyere kunnskapsnivå om påvirkning, modne ny teknologi og tilpasse eksisterende produkter fra olje og gass til et nytt marked.
- Sørge for at det gis nødvendige konsesjoner til Marin Energi Testsenter.
- Legge til rette for at en elektrifisering av norsk sokkel skjer gjennom havvind.